

voelende kwakzalvers. Hebben zij dan eenige notie, zouden we kunnen vragen, van het menschelijk organisme, hebben ze ooit gehoord van physiologie, pathologie of pathologische anatomie? We hebben de breedere kennis, op dit gebied verkregen, als een bijzondere gave, ons door God geschonken, te beschouwen, die men niet mag verwaarloozen. Wie ook maar een weinig op de hoogte is van de medische wetenschap weet, welk een schandelijk bedrog er gepleegd wordt door de kwakzalvers, die in de oogen kijken of de urine bezien, al zullen er dan ook onder zijn, die te goeder trouw zichzelf en anderen suggereeren, dat zij het weten.

Het stellen van de diagnose moet dus voorafgaan, dit is niet mogelijk zonder een ernstige, en langdurige studie, en al zullen dan ook onder de artsens stumperds zijn op dit gebied, zij zijn in elk geval in de gelegenheid geweest om de noodige kennis te verkrijgen.

Verwaarloost men het stellen van de diagnose, dan kan nooit van een rationeele therapie sprake zijn. De meeste leeken weten dan ook niet hoeveel ellende de intuïtief voelende kwakzalvers bewerkstelligen en ik zou u, was ik niet door mijn medisch geheim gebonden, serieën van mededeelingen kunnen doen, hoe zij door handelen of door nalaten schade berokkend hebben. Nu mag men vragen, moogt ge wel zoo'n standpunt innemen, nu ook de goed onderlegde medicus, die behoorlijk zijne diagnoses weet te stellen, in vele gevallen geen rationeele therapie kan instellen, omdat deze nog niet bestaat, moet ge daarom niet bescheidener zijn? Daarop mag het antwoord luiden, dat we dit wel degelijk mogen doen, daar we ons beroepen mogen op de beperktheid van de menschelijke kennis en tevens mogen wijzen op het buitengewoon moeilijke probleem, waarvoor we staan, omdat proeven op menschen uiteraard ongeoorloofd zijn. Wat te zeggen van een voorstel, zooals nog onlangs gedaan werd aan de medische faculteiten, om proeven op menschen te doen met een middel, dat geheim was en waarvan de samenstelling niet bekend was. Alsof het een handelsartikel was, zou men er octrooi op kunnen nemen! Zoo iets strijdt niet alleen tegen medische ethische begrippen, maar is even goed in strijd met de algemeene ethische begrippen.

Proeven op menschen, het zij herhaald, zijn ongeoorloofd en a fortiori met middelen, wier samenstelling onbekend is.